



Lausunto

21.12.2023 Dnro 347/06.00/2023

A-Insinöörit Civil Oy
markku.ketonen@ains.fi
Tyrnäväntie 12
90400 OULU

Viite: Lausuntopyyntöne 6.12.2023

LAUSUNTO TIESUUNNITELMALUONNOKSESTA YHDYSTIEN 19051 TAKKARANTA JA LANKULKU- JA PYÖRÄILYTIE VÄLILLÄ KUURNANTIE-VIHTANIEMENTIE, KAJAANI

A-Insinöörit on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa tiesuunnitelmaluonnoksesta yhdystien 19051 Takkaranta jalankulku- ja pyöräilytie välillä Kuurnantie-Vihtaniementie, Kajaani. Suunnittelukohde sijaitsee Kajaanin keskustan koillispuolella, valtatie 5 liittymästä noin 2,8 kilometrin etäisyydelle Takkarannantien vartta.

Hankkeen tavoitteena on lisätä liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen käytettävyyttä (kestävä liikkuminen).

Tiesuunnitelmaluonnos

Kainuun maakunnan alueella on voimassa viisi maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava 2025, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava 2030, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2030 ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 12.12.2023. Tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä voimassa. Maakuntakaava-aineistot ovat saatavilla Kainuun liiton verkkosivuilta osoitteesta www.kainuunliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne

Kainuun voimassa olevissa maakuntakaavoissa on annettu maakuntakaava-alueelle yleisiä suunnittelumääräyksiä. Kainuun maakuntakaavassa 2020 annettu liikenneturvallisuutta koskeva yleinen suunnittelumääräys: "Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa ja muussa alueidenkäyttöä koskevassa suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuden edistämiseen sekä sujuvan ja hyvän liikenneympäristön saavuttamiseen."

Täsmennyksenä tiesuunnitelmaselostukseen todetaan, että kyseessä oleva suunnittelukohde sijoittuu voimassa olevassa Kainuun maakuntakaavassa 2020 osoitella taajamatoimintojen alueelle A ja maa- ja metsätalousvaltaiselle alueelle M. Lisäksi alue sijoittuu kaupunkikehittämisen kohdealueen (**kk**, Kainuun maakuntakaava 2020), matkailun vetovoima-alueen (**mv**, Kainuun maakuntakaava 2020) sekä liikenteen yhteistyökäytävän (**lk**, Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

**Osoite:**

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

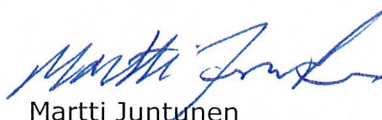
kehittämismerkintöjen alueelle. Merkinnät ja niitä koskevat suunnittelumääräykset olisi hyvä tuoda tiesuunnitelmassa esille.

Kainuun liitolla ei ole muuta huomautettavaa tiesuunnitelmasta.

Kainuun liitto



Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja



Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

21.12.2023

Luonnonvarakeskus

kirjaamo@luke.fi

Lausunto

Kainuun liitto kiittää mahdollisuudesta lausua Luonnonvarakeskuksen (Luke) toimipaikkarakenteen ja toimitilatehokkuuden kehittämisen suunnitelmasta. Lausumme kohteliaasti seuraavaa:

Kainuun liitto ei hyväksy Luken suunnitelmaa luopua sen yksiköstä Paltamossa. Käytännössä päätös ajaisi alas pitkän linjan kalantutkimusaseman toiminnan.

Paltamon toimipiste on Kainuun kalantutkimusasema, jossa on ollut perinteistä toimintaa jo vuodesta 1935 alkaen. Paltamon toimipisteen ydintehtävänä on ollut toimia kalakantojen hoitoa palvelevan kokeellisen tutkimuksen keskuspaikkana. Paltamossa tehty tutkimus tuottaa ratkaisuja kalojen elinympäristöjen ja monimuotoisuuden säilyttämiseen, kalaistutuksiin sekä kalavarojen kestäväan käyttöön ja elinvoimaisuuteen.

Toimipaikassa on kokeellisen kalantutkimuksen tutkimusalusta, joka on helposti muunneltavissa ja olosuhteiltaan säädettävissä. Se on skaalattavissa luonnon mittakaavan virtavesiympäristöistä pienemmän mittakaavan virtavesiympäristöihin. Paltamon tutkimusasema virtavesiympäristöineen on ainutlaatuinen ja tutkimuksissa myös kansainvälisissä yhteyksissä laajasti hyödynnetty.

Toimitilat mahdollistavat toiminnan laajentamisen – varmasti sekä julkisten että yksityisten toimijoiden tarpeisiin. Toimitilojen ja tutkimusinfrastruktuurin investoiminen jonkun muun Luken toimipisteen tai muun tutkimuslaitoksen yhteyteen ei ole kustannustehokkuuden näkökulmasta perusteltua. Paltamon toimintojen korvaaminen myöskään ostopalveluina ei liene realistista edes kansainvälisiltä toimijoilta.

Luken edellisestä toimipaikkaverkoston uudistamisesta päätettiin alkuvuodesta 2017 ja se astui voimaan vuoden 2018 alusta. Kyseisen uudistuksen yhteydessä Luke luopui Kainuussa Sotkamon ja Puolangan toimipisteistä ja yhdisti ne Paltamon toimipaikkaan. Tuon uudistuksen yhteydessä toimintaa Paltamossa luvattiin monipuolistaa. Valtion organisaation päätösten, joilla on erityistä merkitystä myös sidosryhmille, tulee aikajänteeltään olla kestäviä.

Luke on Kainuun aluekehityksen näkökulmasta merkittävä toimija. Paltamon toimipaikka on pystynyt hankkimaan Lukelle Kainuuseen kohdennettua EU-rahoitusta (erityisesti Maaseuturahasto, tällä ohjelmakaudella myös Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto), mikä ei ole enää mahdollista, mikäli toimipaikkaverkoston kehittäminen viedään esitetyn suunnitelman mukaisesti läpi.

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Valtio on sitoutunut TKI-menojen nostamiseen 4 prosenttiin BKT:stä. Kainuun liitto vaatii, että tämän linjaus tarkoittaa myös eri puolella Suomea toimivien valtion organisaatioiden kykyä panostaa niiden tutkimusaloja ylläpitäviin ja kehittäviin tutkimusinfrastruktuureihin. Tutkimusrahoituksen kokonaisuudessa tämän tulisi olla nimenomaan valtion tehtävä.

Kainuun liiton ensisijainen kanta on Luken toiminnan jatkuminen Paltamossa vuonna 2017 päätetyn linjauksen mukaisesti. Toissijaisesti haluamme kaikin keinoin varmistaa tutkimustoiminnan jatkumisen Paltamossa.

Kainuun liitto kiittää Luken johtaja Sirpa Thessleriä keskustelutilaisuudesta Paltamossa 18.12.2023. Kainuun liitto yhdessä Paltamon kunnan kanssa pyytää uutta tapaamista Luken johdon kanssa ennen päätöksentekoa toimitilaverkostosta.

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

Paltamon kunta
paltamon.kunta@paltamo.fi
Salmelankuja 1
88300 Paltamo

Viite: Lausuntopyyntö 13.12.2023

LAUSUNTO PALTAMON VALKEISVAARAN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVAN OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMASTA

Paltamon kunta pyytää mm. Kainuun liitolta lausuntoa Valkeisvaaran tuulivoimapuiston osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta. Paltamon kunnanhallitus päätti kokouksessaan 14.11.2023 § 215 hyväksyä kaavan vireilletulon ja asettaa osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) nähtäville. Tuulivoimapuistohankkeessa tarkoituksena on kuuden tuulivoimalaitosyksikön rakentaminen Tihisenvaaran-Möykkysenmäen alueelle. Tuulivoimalat tulisivat olemaan teholtaan maksimissaan 6 MW, napakorkeus 160 m ja roottorin halkaisija korkeintaan 180 m. Sähkönsiirto on alustavasti suunniteltu järjestettäväksi liittymällä 110 kV kantaverkkoon Uura - Oikarila alueelle rakennettavan sähköaseman kautta. Tuulivoimapuiston alueella sähkönsiirto toteutettaisiin maakaapeleilla huoltoteiden yhteydessä.

Osayleiskaava laaditaan maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena osayleiskaavana. Osayleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueella (tv-alueilla).

Kainuun ELY-keskus on päättänyt 18.5.2021, että Valkeisvaaran tuulipuistohankkeeseen ei ole tarpeen soveltaa ympäristövaikutusten arviointimenettelyä annetun lain mukaista harkinnanvaraista arviointimenettelyä.

Valkeisvaaran osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on laadittu selkeästi ja siinä on pääosin tuotu esille Kainuun voimassa olevien maakuntakaavojen merkinnot ja määräykset. Kainuun liitto pyytää täydentämään osayleiskaava-aineistoa seuraavilla puuttuvilla voimassa olevilla maakuntakaavamerkinnöillä ja -määräyksillä, jotka sijaitsevat suunnittelualueella tai sen läheisyydessä:

- Liikenteen yhteistyökäytävä ja siihen liittyvä suunnittelumääräys (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)
- Valtakunnallisesti arvokas kulttuurihistoriallinen kohde tai alue (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)
- Turvetuotantoalue (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030)

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:

2496992-4

Lisäksi sivun 12 kuvaan 12 Kainuun liitto tarkentaa muutamia seikkoja:

- Ajankohtaisimmat maakunnallisesti arvokkaat perinnemaisemat on tarkistettu Kainuun vaihemaakuntakaavan 2030 valmistelutyössä. Kaikkia maakunnallisesti arvokkaita perinnemaisemia ei näy nyt kartalla
- Myös maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet on syytä tarkistaa Kainuun vaihemaakuntakaavan 2030 aineistoista. Vuoden 2018 (Kainuun liitto ja Kainuun ELY-keskus) selvitys on tehty maakuntakaavan taustaselvityksenä.
- Osa maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden aluemerkinnoistä on Kainuun maakuntakaavassa 2020 valtakunnallisesti arvokkaita kulttuurihistoriallisia alueita (Kivikylän vaara-asutus, Torvenjoen alue).
- Siniset aluemerkinnot ovat maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti arvokkaita alueita (Kainuun vaihemaakuntakaava 2030).

Maakuntavaltuusto on kokouksessaan 12.12.2023 päättänyt hyväksyä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan 2035 ja siihen liittyvän kaavaselostuksen liitteineen sekä kumota voimassa olevien maakuntakaavojen maakuntakaavamerkinnot ja -määräykset siltä osin kuin tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 osoitetaan niihin muutoksia. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava 2035 ei ole vielä voimassa. Kainuun liitto pyytää päivittämään Valkeisvaaran osayleiskaava-aineiston niiltä osin, kun se koskee hyväksyttyä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavaa 2035. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 on annettu mm. energian siirtoa koskeva yleinen suunnittelumääräys.

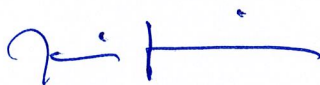
Valkeisvaaran suunnittelualue sijaitsee Kainuun voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa sekä 12.12.2023 hyväksytyssä Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 osoitettujen seudullisesti merkittävien tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolella. Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista. Seudullisesti merkittävällä tuulivoimaloden alueella tarkoitetaan lähtökohtaisesti vähintään kymmenen (10) teollisen kokoluokan voimalan muodostamaa aluetta. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa 2035 maisemallisesti herkällä Oulujärven ranta-alueella maakuntakaavaa edellyttävänä tuulivoimaloiden alueen rajana pidetään vähintään kolmea (3) voimalaa, mikäli niiden muodostama alue sijaitsee kokonaan tai osittain alle viiden (5) kilometrin etäisyydellä Oulujärvestä. Voimassa olevassa tuulivoimamaakuntakaavassa Oulujärven ranta-aluetta koskeva seudullisuuden raja on vähintään viisi (5) voimalaa kolmen (3) kilometrin etäisyydellä. Valkeisvaaran alueelle suunnitellaan kuutta (6) tuulivoimalaitosyksiköä, joka on maakuntakaavan seudullisuuden rajan huomioiden paikallisesti merkittävä tuulivoimaloiden suunnittelualue.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että osayleiskaavan jatkotyössä huomioidaan tuulivoimahankkeen ja muiden tuulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset ja pyritään ehkäisemään haitallisia vaikutuksia maakuntakaavassa annettujen suunnittelumääräysten mukaisesti.

Kainuun liitto pitää tärkeänä, että tuulivoimahankkeen toteutuessa sen vaikutuksia seurataan luotettavasti ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä. Tarvittaessa on tärkeää ryhtyä toimenpiteisiin, joilla mahdollisia haitallisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan. Kainuun liitto korostaa avoimen tiedottamisen ja vuoropuhelun sekä eri kanavien viestimisen tärkeyttä kaikissa tuulivoimarakentamiseen liittyvissä suunnittelu- ja toteuttamisvaiheissa.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa Valkeisvaaran tuulivoimaosayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Kainuun liitto



Jouni Ponnikas
aluekehitysjohtaja



Teppo Törmä
maankäyttöasiantuntija